

Vlaamse Regering

**Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van de Parochiekerk
H. Familie en Sint-Cornelius samen met devotiekapel, kerkmeestershuis en
pastorie te Antwerpen (Borgerhout)**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009;

Gelet op het ministerieel besluit van 07 mei 2009 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van de Parochiekerk H. Familie en Sint-Cornelius samen met devotiekapel, kerkmeestershuis en pastorie te Antwerpen (Borgerhout);

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 1 oktober 2009,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

1° Wegens de artistieke, historische en volkskundige waarde:

- als monument:

Parochiekerk H. Familie en Sint-Cornelius samen met devotiekapel, kerkmeestershuis en pastorie, gelegen te Antwerpen (Borgerhout), Koxplein 27 en Betogingstraat 2-4;

bekend ten kadaster:

Antwerpen, 24e afdeling, sectie A, perceelnummers 325B6, 325D2.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Parochiekerk Heilige Familie en Sint-Cornelius, samen met devotiekapel, kerkmeestershuis en pastorie, gelegen te Antwerpen Koxplein nr. 27 en Betogingstraat nrs. 2-4

De historische, meer bepaald de stedenbouwkundige waarde wordt omschreven als volgt:

De parochiekerk van de H. Familie en Sint-Cornelius met devotiekapel, kerkmeestershuis en pastorie is opgericht in nauwe samenhang met de aansluitende wijk, waarin ze door haar prominente aanwezigheid een beeldbepalende en structurerende rol vervult.

De historische, meer bepaald de architectuurhistorische waarde wordt omschreven als volgt:

De cluster bestaande uit kerk, devotiekapel, kerkmeestershuis en pastorie werd ontworpen door Frans Mertens (1864-1943) die een verzorgd doch weinig bevrogen architecturaal oeuvre naliet. Algemeen concept en driedelige opbouw van de kerk gaan terug op voorbeelden uit de Franse hooggotiek. Meest opvallend zijn de grote eenvormigheid tussen de verschillende bouwonderdelen en de monumentaliteit van de volledige site.

De artistieke waarde wordt omschreven als volgt:

Naast de opmerkelijke architecturale samenhang van de verschillende bouwonderdelen en de perfecte afstemming van de uitwendige vormgeving op de inwendige opbouw is de artistieke waarde vooral terug te vinden in de nog intact bewaarde, figuratieve beschildering van de koorsluiting en de corresponderende glas-in-loodramen.

De stijl van deze muurschildering is ver verwijderd van de bewogen historiserende muurschilderingen van de academies of de onderrichtende prenten van de Sint-Lucasscholen. Het eenvoudige ontwerp met simpele, lineaire vormen en sterk geabstraheerde, stereotiepe figuren is eerder een volkse, wellicht met sjablonen aangebrachte versie van nieuwe iconografische thema's die voortvloeien uit de "rationele" geometrische art nouveau.

De gebrandschilderde glas-in-loodramen in het koor werden ontworpen door Louis Crespin en uitgevoerd door het atelier Frans-David Crickx. Zij dateren van 1950 en behoren tot het latere werk van Crespin.

De volkskundige waarde wordt omschreven als volgt:

Mogelijk bepaalden het nog agrarisch karakter van de nieuwe parochie en de aanwezigheid van talrijke beenhouwers de keuze van Sint-Cornelius, patroon van boeren en hoornvee, als tweede beschermheilige. Bijzondere verering genoot ook Onze-Lieve-Vrouw van de Vruchtbare Wijnstok die aanroepen werd tegen de hoge koorts. Daarnaast zijn er de broederschappen van Sint-Vincentius, de H. Cornelis en de H. Kindsheid. Aan de kerk is ook een devotiekapel gehecht, toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes, die nog steeds intensief wordt bezocht.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 en 5 juni 2009 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006 en 18 september 2009).

Brussel, 21-04-2010

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS